

AZERBAJYAN KÜLTÜR DERNEĞİ
ADINA
İMTİYAZ SAHİBİ
Cemil ÜNAL

GENEL YAYIN MÜDÜRÜ VE
BAŞ YAZARI
Ahmet KARACA

YAZI İŞLERİ SORUMLU MÜDÜRÜ
Selçuk ÖNAL

TEKNİK KOORDİNATÖR
Tuncer KIRHAN

REKLAM SORUMLUSU
İsa Yaşar TEZEL

İDARE YERİ
Sakarya Cad. No : 30 Kat : 4
Tel : 132 53 33
Yenişehir - Ankara
P.K. 165 Ulus Ankara

Dergide yayınlanan yazıların
Her Hakkı Saklıdır.
İzin alınmadan İktibas Edilemez.
Basın Ahlâk Yasasına
Uymayı Taahhüt Ederiz

Federal Almanya Temsilcisi
Ramazan ÖZ

İlan Fiyatları Pazarlığa Tabidir.

Dizildiği ve Basıldığı Yer
TİSAMAT

Abone Şartları
Sayısı 4000.—TL. Yıllık Abone Bedeli
20.000.— TL.
Dış Ülkeler İçin Yıllık Abone Bedeli
40.—D.M.

AZERBAJYAN

TÜRK KÜLTÜR DERGİSİ
AZERBAJYAN KÜLTÜR DERNEĞİNİN
YAYIN ORGANIDIR

SAYI : 271 OCAK-ŞUBAT 1990 YIL : 39

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
— PRESTROYKA-GLASNOST'UN AZERBAJYAN KATLIAMI VE İNSANLIK Ahmet KARACA	3
— YENİDEN DOĞUŞ Cemil ÜNAL	5
— YASEMEN ÜÇÜN (Şiir) Bahtiyar VAHAPZADE	8
— KAN KUSAN RUS SİLAHLARI AZERBAJYANI KANA BULADI Sabri ARAS	9
— AZERBAJYAN DESTANI (Şiir) A. Fuat AZGUR	12
— KANLI YANVAR (Şiir) Nebi HEZRİ	13
— AZERBAJYAN MİLLİ CUMHURİYETİ'NİN BÜYÜK DEVLETLERCE TANINMASI Fezî AKÜZÜM	15
— TÜRKOLUĞ GÖZÜYLE AZERBAJYAN'IN BUGÜNÜ VE GELECEĞİ Prof. Dr. A. Bican ERCİLASUN	20
— AĞLA KARANFİL AĞLA (Şiir) Memmed ASLAN	24
— SOSYAL BİLİMCİ GÖZÜYLE AZERBAJYAN'IN BUGÜNÜ VE GELECEĞİ Prof. Dr. Aydın YALÇIN	25
— KIZILORDU (Şiir) Hüseyin ÇELİKCAN	28
— AZERBAJYAN HALK CEPHESİ HAREKATI VE KAYNAKLARI Ahmet KARACA	29
— TARİHİN KÖKSÜNE (Şiir) Abbas ABDULLA	35
— SOVYET SİSTEMİNİN ÇIKMAZI Ramazan ÖZ	36
— DIŞ TÜRKLERDEN AF DİLEMELİYİZ İhan BARDAKÇI	38
— GENCE (Şiir) Ellağa BAKİR	39
— BİR ZAMANLAR BİR KARS VARDI Ş. Kaya SEFEROĞLU	40
— KAN GÖLÜNE ÇEVİRİLEN AZERBAJYAN Enver ARAS	45
— GÜNEŞ NE ZAMAN DOĞACAK Hatice GÜLENSOY	50
— HAKİKAT GÜNEŞİ DOĞACAK (Şiir) H.D.	51
— AZERBAJYAN'IN BUGÜNÜ VE YARINI ADLI SEMPOZYUM YAPILDI Tuncer KIRHAN	52
— DERNEK HABERLERİ	57
— YURTIÇİNDEN HABERLER	68
— YABANCI BASINDAN HABERLER Yunus LENGİERANLI	82
— AZERBAJYAN'DAN HABERLER	88
— İNSANLAR BÖYLEDIR (Tefrika) K. Cengiz KECİRENK	96
— BÜYÜK KATLIAM (Tefrika) A. Rıza YANYALI	101
— ŞEREFNAMEDE KÜLTÜR VE MEDİNEYİT TESBİTLERİ (Tefrika) Ş. Kaya SEFEROĞLU	106
— AZERBAJYAN KÜLTÜR DERNEĞİNİN 32. GENEL KURUL YAPILDI ...	111
— KAYBETTİKLERİMİZ	121

AZERBAYCAN KÜLTÜR DERNEĞİ
ADINA
İMTİYAZ SAHİBİ
Cemil ÜNAL

GENEL YAYIN MÜDÜRÜ VE
BAŞ YAZARI
Ahmet KARACA

YAZI İŞLERİ SORUMLU MÜDÜRÜ
Selçuk ÖNAL

TEKNİK KOORDİNATÖR
Tuncer KIRHAN

REKLAM SORUMLUSU
İsa Yaşar TEZEL

İDARE YERİ

Sakarya Cad. No : 30 Kat : 4
Tel : 132 53 33
Yenişehir - Ankara
P.K. 165 Ulus Ankara

Dergide yayınlanan yazıların
Her Hakkı Saklıdır.
İzin alınmadan İktibas Edilemez.
Basın Ahlâk Yasasına
Uymayı Taahhüt Ederiz

Federal Almanya Temsilcisi
Ramazan ÖZ

İlan Fiyatları Pazarlığa Tabidir.

Dizildiği ve Basıldığı Yer
TİSAMAT

Abone Şartları

Sayısı 4000.—TL. Yıllık Abone Bedeli
20.000.— TL.
Dış Ülkeler İçin Yıllık Abone Bedeli
40.—D.M.

AZERBAYCAN

TÜRK KÜLTÜR DERGİSİ
AZERBAYCAN KÜLTÜR DERNEĞİNİN
YAYIN ORGANIDIR

SAYI : 272 MART-NİSAN 1990 YIL : 39

İÇİNDEKİLER

- Azerbaycan ve Litvanya'nın İşgal Edilmesi Karşısında
SOVYET RUSYA'DAKİ GELİŞMELER VE BATI
DÜNYASININ BAĞNAZLIĞI
Ahmet KARACA 3
- HAKSIZ KAN YERDE KALMAZ
Mehmet Emin RESULZADE 8
- KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ CUMHUR
BAŞKANI RAUF DENKTAŞ'IN TEŞEKKÜR MESAJI ... 11
- MEN BELE DÜNYAYA NE DEYİM İNDİ (Şiir)
Bahtiyar VAHAPZADE 12
- Azerbaycan Sovyet Cumhuriyetinin Menşei Hakkında
Mirza BALA 13
- BELE DÜNYANIN (Şiir)
Mehmet ARAZ 25
- AZERBAYCAN'DA KANLI İSTİLANIN 70. YILI
Mehmet KENGERLİ 26
- Mektup (Şiir)
Kerim YAYCILI 38
- GORBAÇOV FALI
Cemil ÜNAL 39
- Milli Hakimiyete Giden İnkılâp
Tuncer KIRHAN 42
- Türk Subayının Kâbri
Kabil 45
- Vicdan, Namus ve Liyakat
Prof. Dr. Bahtiyar VAHAPZADE 48
- HAYATIN AĞIR YOLU
Firuze MEMMEDOVA 52
- Tarihin Derin Katlarına Doğru
Ebülfez ALİYEYEV 54
- DEVAM EDİR (Şiir)
Halil RIZA 57
- BİRLİK
Rahim ALİBEYLİ 60
- BİR ZAMANLAR BİR KARS VARDI
Şükrü Kaya SEFEROĞLU 63
- DERNEK HABERLERİ 69
- BÜYÜK KATLIAM (Tefrika)
Adem Rıza YANYALI 77
- İNSANLAR BÖYLEDIR (Tefrikal)
Kerim Cengiz KEVENK 82
- ZİYARETLER 86
- YERLİ VE YABANCI BASINDA AZERBAYCAN 87
- KAYBETTİKLERİMİZ 91

AZERBAYCAN KÜLTÜR DERNEĞİ
ADINA
İMTİYAZ SAHİBİ
Cemil ÜNAL

GENEL YAYIN MÜDÜRÜ VE
BAŞ YAZARI
Ahmet KARACA

YAZI İŞLERİ SORUMLU MÜDÜRÜ
Selçuk ÖNAL

TEKNİK KOORDİNATÖR
Tuncer KIRHAN

REKLAM SORUMLUSU
İsa Yaşar TEZEL

İDARE YERİ
Sakarya Cad. No: 30 Kat: 4
Tel : 132 53 33
P.K. 365
Yenişehir - ANKARA
P.K. 165 ULUS - ANKARA

Dergide Yayınlanan Yazıların
Her Hakkı Saklıdır
İzin alınmadan İktibas edilemez
Basın Ahlâk Yasasına
Uymayı Taahhüt Ederiz.

Federal Almanya Temsilcisi
Ramazan ÖZ

İlân Fiyatları Pazarlığa Tabidir.

Dizildiği ve Basıldığı Yer
TİSAMAT

Abone Şartları
Sayısı 4000.—TL. Yıllık Abone Bedeli
20.000.—TL.
Dış Ülkeler için Yıllık Abone Bedeli
40.—DM.

AZERBAYCAN

TÜRK KÜLTÜR DERGİSİ
AZERBAYCAN KÜLTÜR DERNEĞİNİN
YAYIN ORGANIDIR

SAYI : 273 MAYIS-HAZİRAN 1990 YIL : 39

İÇİNDEKİLER

- MAYIS AYI DUYGULARI
Ahmet KARACA 3
- MEHMET EMİN RESULZADE'NİN AZERBAYCAN
MİLLİ CUMHURİYETİ PARLAMENTOSU'NUN İLK
AÇILIŞINDA YAPTIĞI TARİHİ KONUŞMA 5
- AZERBAYCAN'IN YÜZÜ TÜRKİYE'YE DÖNÜK
OLMALIDIR
Cemil ÜNAL 7
- AZERBAYCAN İSTİKLÂLİ (Şiir)
Emin ABİT "GÜLTEKİN" 10
- BAZI DOST VE MÜTTEFİKLERİMİZ ERMENİ
OYUNUNA GELEREK NİFAK TOHURLARI EKMEĞE
BAŞLADI
Sabri ARAS 12
- AND YERİMİZ
Sabir RÜSTEMHANLI 15
- MEHMET EMİN RESULZÂDE
M.D. MERCANLIGİL 20
- AĞLAMA TOPRAĞIM AĞLAMA (Şiir)
Nüsret KESEMENLİ 25
- Güney Azerbaycan'da Deprem Felâketi.
Acımız çok BÜYÜKTÜR 25
- MİRZA BALA MEMMEDZADE
Mövsüm ALİYEV 26
- ŞEHİTLERİN HATIRASINA (Şiir)
KEMALE 27
- BİR ZAMANLAR BİR KARS VARDI
Şükrü Kaya SEFEROĞLU 28
- AZERBAYCAN KÜLTÜR DERNEĞİ 28 MAYIS
İSTİKLÂL VE HÜRRİYET BAYRAMINI KUTLADI 33
- CEVAB İSTİYİREM
Famil MEHDİ 35
- AZERBAYCAN VE EMPERYALİZM
Seyfettin ALTAYLI 39
- FÜZULİ'NİN YENİ ELYAZMASI
Lale ALİZADE - Ekber BAĞIROV 48
- ZİRAATCI VE TÜRKOLOJİ
Lemi GÜNEY 50
- BÜYÜK KATLIAM (Tefrika)
Adem Rıza YANYALI 51
- İNSANLAR BÖYLEDİR (Tefrika)
Kerim Cengiz KEVENK 54
- TOPLANTILAR, ZİYARETLER VE HABERLER 56
- BASINDAN KISA HABERLER 63

AZERBAJYAN KÜLTÜR DERNEĞİ

ADINA
İMTİYAZ SAHİBİ
Cemil ÜNAL

•
GENEL YAYIN MÜDÜRÜ VE
BAŞ YAZARI
Ahmet KARACA

•
YAZI İŞLERİ SORUMLU MÜDÜRÜ
Selçuk ÖNAL

•
TEKNİK KOORDİNATÖR
Tuncer KIRHAN

•
REKLAM SORUMLUSU
İsa Yaşar TEZEL

•
İDARE YERİ

Sakarya Cad. No : 30 Kat : 4
Tel : 132 53 33 - Faks : 135 41 11
P.K.165 Ulus- P.K. 365 Yenışehir
Ankara

•
Dergide yayınlanan yazıların
Her Hakkı Saklıdır.
İzin alınmadan İktibas Edilemez.
Basın Ahlâk Yasasına
Uymayı Taahhüt Ederiz

•
Federal Almanya Temsilcisi
Ramazan ÖZ

•
İlan Fiyatları Pazarlığa Tabidir.

•
Dizildiği ve Basıldığı Yer
MARS TİC. ve SAN. A.Ş.

•
Abone Şartları

Sayısı 4000.- TL. Yıllık Abone Bedeli
20.000.- TL.

Dış Ülkeler İçin Yıllık Abone Bedeli
40.- D.M.

A Z E R B A Y C A N

TÜRK KÜLTÜR DERGİSİ

AZERBAJYAN KÜLTÜR DERNEĞİNİN
YAYIN ORGANIDIR

SAYI : 274   TEMMUZ - AĐUSTOS 1990   YIL : 39

İçindekiler

Sayfa

- AZERBAJYAN'DA GENEL SEÇİMLER VE BİZ Ahmet KARACA	3
- YANLIŞ BİR DÜŞÜNCE Cemil ÜNAL	6
- MEHMET EMİN RESULZADE'YE (Şiir) Refik Zekâ HANDAN	8
- İSTİKLÂLİN AZABLI YOLU Hacı HACIYEV	11
- VAHİT AZERBAJYAN'A SARI	17
- BU KAN YERDE KALAN DEĞİL (Şiir) Mehmet İSMAIL	21
- BİR ZAMANLAR BİR KARS VARDI Şükrü Kaya SEFEROĞLU	23
- MOLDAVYA CUMHURİYETİ BAŞBAKANI MİRCA DURUÇ'UN AZERBAJYAN TÜRK KÜLTÜR DERGİSİNE DEMECİ	26
- DOĐUMUNUN 82. YILDÖNÜMÜNDE MİKÂİL MÜŞFİK Enver ARAS	28
- MOLDAVYA NOTLARI İsa Yaşar TEZEL	33
- BÜYÜK KATLIAM (Tefrika) Adem Rıza YANYALI	35
- İNSANLAR BÖYLEĞİR (Tefrika) Kerim Cengiz KEVENK	38
- DERNEK HABERLERİ	41
- AZERBAJYAN'DAN HABERLER	42
- BASINDAN HABERLER	43
- YABANCI BASINDAN HABERLER	45

AZERBAYCAN KÜLTÜR DERNEĞİ
ADINA
İMTİYAZ SAHİBİ
Cemil ÜNAL

GENEL YAYIN MÜDÜRÜ VE
BAŞ YAZARI
Ahmet KARACA

YAZI İŞLERİ SORUMLU MÜDÜRÜ
Selçuk ÖNAL

TEKNİK KOORDİNATÖR
Tuncer KIRHAN

REKLAM SORUMLUSU
İsa Yaşar TEZEL

İDARE YERİ

Bestekar Sok. 51/1
Tel : 127 59 65 - Faks : 127 59 63
P.K.165 Ulus- P.K. 365 Yenışehir
Ankara

Dergide yayınlanan yazıların
Her Hakkı Saklıdır.
İzin alınmadan İktibas Edilemez.
Basın Ahlâk Yasasına
Uymayı Taahhüt Ederiz

Federal Almanya Temsilcisi
Ramazan ÖZ

İlan Fiyatları Pazarlığa Tabidir.

Dizildiği ve Basıldığı Yer
MARS TİC. ve SAN. A.Ş.

Abone Şartları
Sayısı 4000.- TL. Yıllık Abone Bedeli
20.000.- TL.
Dış Ülkeler İçin Yıllık Abone Bedeli
40.- D.M.

A Z E R B A Y C A N

TÜRK KÜLTÜR DERGİSİ
AZERBAYCAN KÜLTÜR DERNEĞİNİN
YAYIN ORGANIDIR

SAYI : 275

EYLÜL - EKİM 1990

YIL : 39

İçindekiler

	<u>Sayfa</u>
- 15 EYLÜL BAKÜ'NÜN KURTULUŞ VE AZERBAYCAN SEÇİMLERİ Ahmet KARACA	3
- ANA DİLİMİZ VE MİLLİ KÜLTÜRÜMÜZÜN, MİLLİ VARLIĞIMIZIN DEVAMLILIĞINDAKİ ÖNEMİ Dr.Muhammet KENGERLİ	6
- YURT YERİ (Şiir) Abbas ABDULLAH	12
- TÜRK ORDUSUNUN KAFKASYA HAREKATI VE BAKÜ'NÜN KURTARILIŞI Cemil ÜNAL	13
- AZERBAYCAN'A BOLŞEVİK RUS-DAŞNAK ERMENİ SALDIRILARI VE BAKÜ'NÜN KURTULUŞU Ahmet KARACA	17
- EY ASKER (Şiir) Ahmet CEVAT	21
- KAFKAS AZERBAYCAN HAREKATI VE BAKÜ'NÜN KURTARILIŞI Tayyar BİLEN	22
- AĞLAMAK İSTEMİYORUM (Şiir) Mevlüt Uluğtekin YILMAZ	32
- 1918-1920 YILLARINDA AZERBAYCAN VE TÜRKİYE ARASINDA SİYASİ İLİŞKİLER Dr.Nesip NESİPZADE	33
- MÜSAVAT PARTİSİNİN SOSYAL MAHİYETİ Dr.Hudiyev Rauf NOVRUZOĞLU	37
- BİR ZAMANLAR BİR KARS VARDI Şükrü Kaya SEFEROĞLU	41
- AMERİKA'DA AZERBAYCAN-ERMENİ MESELESİNE BAKIŞ Ercüment KILIÇ	45
- BENİM TÜRKÜM (Şiir) Turgut SUNGAR	49
- K.K.T.C. İZLENİMİ Dr. Muhammet KENGERLİ	50
- ERMENİ PATRİĞİNİN POLİTİKANIN ÇİBANBAŞI OLMASI MUTLAKA ÖNLENMELİ	52
- AHMET KARACA'NIN AZERBAYCAN'A HİTABI	56
- BAKÜ'NÜN 72. KURTULUŞ YILDÖNÜMÜ ANKARA'DA KUTLANDI	59
- I.TÜRK DİLİ KURULTAY'INDA TÜRK İLLERİNİN LATİN ALFABESİNE GEÇMELERİ KABUL EDİLDİ	60
- KONUKLARIMIZ VARDI İ.Yaşar TEZEL	61
- AZERBAYCANLI TARİHÇİLER	62
- MECİT MUSAZADE(KARSALANI) Dr.Mehmet KENGERLİ	63
- AZERBAYCAN MUĞAM MÜZİK TOPLULUĞUNU AĞIRLADIK	64
- BÜYÜK KATLİAM Adem Rıza YANYALI	65
- İNSANLAR BÖYLEDİR Kerim Cengiz KEVENK	68
- BASINDAN KISA HABERLER	69

AZERBAJYCAN KÜLTÜR DERNEĞİ

ADINA
İMTİYAZ SAHİBİ
Cemil ÜNAL

•
GENEL YAYIN MÜDÜRÜ VE
BAŞ YAZARI
Ahmet KARACA

•
YAZI İŞLERİ SORUMLU MÜDÜRÜ
Selçuk ÖNAL

•
TEKNİK KOORDİNATÖR
Tuncer KIRHAN

•
REKLAM SORUMLUSU
İsa Yaşar TEZEL

•
İDARE YERİ

Sakarya Cad. No : 30 Kat : 4
Tel : 132 53 33 - Faks : 135 41 11
P.K.165 Ulus- P.K. 365 Yenışehir
Ankara

•
Dergide yayınlanan yazıların
Her Hakkı Saklıdır.
İzin alınmadan İktibas Edilemez.
Basın Ahlâk Yasasına
Uymayı Taahhüt Ederiz

•
Federal Almanya Temsilcisi
Ramazan ÖZ

•
İlan Fiyatları Pazarlığa Tabidir.

•
Dizildiği ve Basıldığı Yer
MARS TİC. ve SAN. A.Ş.

•
Abone Şartları

Sayısı 4000.- TL. Yıllık Abone Bedeli
20.000.- TL.

Dış Ülkeler İçin Yıllık Abone Bedeli
40.- D.M.

A Z E R B A Y C A N

TÜRK KÜLTÜR DERGİSİ

AZERBAJYCAN KÜLTÜR DERNEĞİNİN
YAYIN ORGANIDIR

SAYI : 276

KASIM - ARALIK 1990

YIL : 39

İçindekiler

	Sayfa
- İNSAN HAKLARI, NOBEL VE ERMENİ ATAĐI Ahmet KARACA	3
- MİLLİ AZERBAJYCAN HAREKETİNİN KARAKTERİ Mehmet Emin RESULZADE	8
- FAŞİZMİN AYAK SESLERİ Cemil ÜNAL	10
- TÜRKLERDE ALFABE MESELESİ Dr.Cevat HEYET	13
- AZERBAJYCAN'DA YENİ ELİFBA Doç.Dr.Feridun AĞASIOĞLU	18
- SABREYLEDİK (Şiir) Bahtiyar VAHAPZADE	21
- MUSTAFA KEMAL'İN FERAGATI VE BAŞARI YOLU Tuncer KIRHAN	22
- İNSANLARA HÜRRİYET, MİLLETLERE İSTİKLÂL Abbas ABDULLAH	24
- AGBABA TÜRKÜLERİ (Şiir) Abbas ABDULLAH	25
- AZERBAJYCAN'DA YAYINLANAN TÜRK DİLİ İLE İLGİLİ ESERLER Prof.Dr.Tuncer GÜLENSOY	26
- VAY O GÜNE (Şiir) Halil RIZA	28
- AZERBAJYCAN BURJUVAZİSİ VE İDEOLOJİ SAVUNUCULARI XIX VE XX YÜZYILLARIN EŞİĞİNDE Dr.Bağırkızı Dilâre SEYİTZADE	29
- XIX YÜZYILIN SONLARI XX YÜZYILIN BAŞLARINDA AZERBAJYCAN PETROL SANAYİSİNDE MİLLİ SERMAYE PROBLEMİ Dr.Maral İBRAHİMOV	33
- ARZU, ÖRTTÜ KARANFİLLER, EVİN ALTINDA (Şiir)	37
- DEMOKRASİ VE KEMANIN KULAĐI Timur AKSU	38
- AZERBAJYCANLA İLGİLİ YENİ ESERLER	38.
- GARABAĐ TARİHİ ÜZERİNE MÜHİM BİR ESER Prof.Dr.Tuncer GÜLENSOY	39
- ZEYNEL ABİDİN MAKAS Prof.Dr.Tuncer Gülensoy	40
- BİR ZAMANLAR BİR KARS VARDI Şükrü Kaya SEFEROĞLU	41
- İNSANLAR BÖYLEDİR Kerim Cengiz KEVENK	45
- DERNEK HABERLERİ	49
- AZERBAJYCAN VE SOVYETLER BİRLİĞİ İLE İLGİLİ KISA HABERLER	50